

: Posamezna številka 6 vinarjev :

JUTRO: Ima vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 8. uri, ob ponedeljkih ob 10. uri. — Naročniki: v Ljubljani in upravništvu mesečno K 1-20, s dostavljanjem na dom K 1-50; s pošto mesečno K 20—, polletno K 10—, četrtletno K 5—, mesečno K 1-70. Za inosmetvo celoletno K 80—, Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravništvo je v Franciskanski ulici 8. Opoli se pošilja uredništvu, naročnika upravništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmi- nica, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti namko. Telefon številka 303.

Krasne razmere!

Zgodilo se je nekaj nečuvenga, kar je mogoče samo v naši ljubi Avstriji in menda v nobeni drugi državi, ki se hoče imenovati kulturno. Pravosodni minister Hohenburger je stavil novemu ministrskemu predsedniku grofu Stürgkuh punktirane pogoje, pod katerimi je bil voljan prevzeti ponovno portfelj ministra pravosodja, in ministrski predsednik je te pogoje sprejel.

Samo po sebi to ni nič čudnega in tudi nič nenavadnega, ker pravice stavlja pogoje ima vsakdo, tudi g. Hohenburger, ali stvar postaja škandal, ko se pomisli, kako so ti pogoji, ki jih je Hohenburger stavil in grof Stürgkh sprejel in ki jih je dal Hohenburger celo publicirati brez vsakega strahu.

Po teh pogojih postane — oziroma ostane, ker je prejšnji ministrski predsednik Gautsch tudi sprejel te pogoje — pravosodno ministrstvo čisto navadni izvrševalni organ nemškega „Nationalverbanda“, ker Hohenburger je zahteval, Stürgkh pa to odobril, da se v justičnem resortu ne sme zgoditi nobena osebna sprememba brez privolitve nemškega „Nationalverbanda“, t. j. pri vsakem sodnijskem imenovanju bo moral dati nemški „Nationalverband“ najprej svoje dovoljenje.

Tako daleč smo že prišli v Avstriji! Justica, ki jo smatrajo v vseh kulturnih državah za nedotakljivo, mora stati v Avstriji v službi ene stranke in sicer v službi stranke, ki je zagrizena sovražnica večine avstrijskega prebivalstva, t. j. Slovanov!

Ne rečemo, da je to kaj novega, da je to morda prvi in edini slučaj! Nasprotno, to se je najbrže že dolgo prakticalo — pod Gautschem gotovo — ali široka javnost tega ni vedela, sedaj pa minister Hohenburger z drznim čelom provocira vso slovensko in tudi pošteno neslovensko javnost s tem, da to javno prizna, da odkrito in brez ovinkov pove celemu svetu, da sodniki v Avstriji nimajo služiti samo in edino pravici, temveč v prvi vrsti in najprej — intencijam nemškega „Nationalverbanda“.

Sedaj razumemo naše sodne razmere in razna sodnijska imenovanja na Slovenskem in nič se ne bi čudili, ako bi začeli prihajati tudi na Kranjsko razni nesposobni kurzočvi in morda nastanejo — pri zaspanosti naših poslancev prav lahko — tudi na Kranjskem take razmere, kot se vladajo na Štajerskem in Koroškem, kjer sodniki slovenskih kmetov ne razumejo, ti pa njih ne in se deli pravica — kar tako, na slepo, da je le pravda končana in rešen dnevni red! Sedaj razumemo, zakaj izdaja Elsner protizakonite jezičkovne fermene: tako hoče nemški „Nationalverband“ in Elsnerju se ni bati nobenih posledic, ker volja nemškega „Nationalverbanda“ je zakon in Elsner izvršuje samo zakon, ako se ravna po navodilih in naredbah nem-

škega „Nationalverbanda“ oziroma njegove ljubljanske podružnice, „Volks-rata“.

Z moralno stranjo te afere, ki je izzvala v vsi avstrijski slovanski javnosti toliko ogorčenje, se ne bomo pečali, ker vemo, da je v dunajskih ministrstvih morala neznanja stvar in da se tam čisto nič ne ozirajo na moralno v politiki, ali na našo javnost, posebno na našo oficijelno javnost se obračamo z odločno zahtevo, da iz- vaja iz dejstva, da smo postali Slo- venci popolnoma brezpravni in izro- čeni na milost in nemilost nemškega „Nationalverbanda“, oziroma njegove ljubljanske podružnice, nemškega „Volksrata“ za Kranjsko, najdaleko- sežnejše posledice.

Slovenci smo bili popolnoma brezpravni tudi do sedaj, ali vsaj očitno nam ni tega še noben minister rekel, temveč so nas vedno tolažili in „pomirjevali“, naši poslanci so pa lepo molčali, malo protestirali in — vse je bilo zopet dobro. Sedaj nam je pa justični minister odkrito povedal, da ima vrhovno komando nad našimi sodišči nemški „Nationalverband“ in naši poslanci se ne smejo več zado- voljevati s praznimi protesti, oni so izdajalci, ako ne nastopijo tako, kot jim velevala — njihova sveta dolžnost.

Hrvatski sabor.

Danes se sestaja po dolgem pre- moru zopet hrvatski sabor in sicer najbrže samo zato, da ga ban Toma- šić — razpusti in poskusi srečo pri novih volitvah.

Do kedaj bo trpelo to večno raz- puščanje hrvatskega sabora, do kedaj bodo merodajni činitelji tako lahko- miselno zasmehovali in prezirali voljo hrvatskega in srbskega naroda na Hrvatskem, voljo naroda, ki je izra- žena v zahtevah srbsko-hrvatske ko- alicije? Do kedaj bomo avstro-ogrski Jugoslovani sploh quantite negligea- ble v očeh onih visokih krogov, ki mislijo, da smo mi samo zato ustvar-jeni, da plačujemo davke, polnimo kasarne in — ječe?

Ostre besede nam silijo v pero, ali ker nočemo napraviti g. Luschanu veselja, da bi porabljal svoj rdeči svinčnik, jih rajše zamolčimo, posebno, ker vemo dobro, da se vedno bolj stiska jugoslovanska pest, pred ka- tero morda dobijo kdaj respekt oni, ki se danes še igrajo z nami.

Nesrečni smo Jugoslovani, ker smo razcepljeni. Hrvati in Srbi — vsaj ogromna večina njih — so naši pravo pot, združili so se v hrvatsko- srbski koaliciji in pri vsem tem mo- rajo še tako trpeti! Kaj bi bilo z njimi, ko bi bili razcepljeni in bi se krali med sabo, kot so se nekdanji? Jer- mene bi rezali z njegovega telesa in Hrvatska ne bi dolgo obstajala: nje- no avtonomijo bi Madžari kmalu po- žrli! Bil bi res že skrajni čas, da za- čnejo misliti vsi jugoslovanski narodni krogi to- in onostranske državne po-

lovice na sistematičen skupni odpor in ustvariti po vzorcu srbsko-hrvatske koalicije narodno koalicijo Južnih Slo- vanov, ki bi imela svoj skupni izvrše- valni odbor, nekak jugoslovanski na- rodni svet. Pa o tem se bo še govo- rilo.

Hrvatski sabor bo danes prejkot- ne razpuščen in potem bodo razpisane nove volitve. Prepričani smo, da izide iz teh volitev srbsko-hrvatska koalici- ja kot zmagovalka, ali kaj bo potem? Ali bodo merodajni činitelji respekti- rali narodno voljo?

Ne verujemo! Srbsko-hrvatska koalicija bo morala vzdržati še težke boje, predno izvojuje narodu njegove pravice, ali nič ne de, ker v boju je življenje, v bojih se narodi le utrjuje! Narodi so bili vedno močnejši od silnikov in tiranov, to naj si zapomni tudi ban Tomašić in oni, ki stojijo za njim.

Iz slovenskih krajev.

Iz Črnuč. Prijatelj Martinovc in Končan se silno trudita, da bi spravi- la črnuško občino na pravi tir. Bli- žajo se namreč občinske volitve, ki klerikalce silno skrbijo. Tudi naši kmetje so se naveličali večne tlake klerikal- nemu molohu in hočejo biti samo- stojni, kar je edino pravilno. Marti- novcu in Končanu svetujemo, naj spravi- ta najprej sebe na pravi tir, za Čr- nuče bomo skrbeli že mi sami in gle- dali, da bodo v prvi vrsti zadovoljni kmetje domačini.

Iz Ihana. Čimbolj se bližajo ob- činske volitve, tem večjih sleparij se poslužujejo klerikalci. Odlikuje se po- sebno znani farški priliznjene Franc Hrašar, ki hodi od hiše, pobira glasov- nice in jih doma podpisuje. Z njim tekmuje podprednik I. G., ki bi se zelo rad vsedel na županski stolec. Toda iz te moke najbrže ne bo nič kruha. Mož najraje najprej uredi svoje raz- mere in gleda, da ne bo spreminjal vode v žganje. Zelo dobro bi bilo, če bi ga tozadevno posvarili tudi malo župnik, ki se tako silno razburja. Če kak revež pokusi le malo žganja. Naj si I. G. ne domišlja, da mu je res vse dovoljeno, ker je klerikalec. Enaka postava za vse!

Iz Semiča. Že zadnjič smo poro- čali, da bo boj pri občinskih volitvah pri nas zelo hud. Malenčević in še ne- kateri drugi se pehajo za občinske stolce in se v volilnem boju poslužujejo naj- podležijih sredstev, katerih so zmogni pač samo klerikalci. Župnikovi pristaši neoprestano pobirajo od žensk poobla- stila. Seveda so v mnogih podobnih na- letih pri volilcih in volilkah na skrajni odpor. Zato sedaj pripovedu- jejo, da so Semičarji anarhisti in da bodo v slučaju, če zmagajo, v občin- skem svetu sklenili, da bodo morali kmetje plačevati davek od vina itd. Marsikdo se je že vsedel na te lima- nice, posebno ker funkcionira toza- devno prav izborna spovednica. Toda bodi povedano, da se neodvisni možje prav nič ne bojimo teh intrig, ker smo

bili že nanje pripravljeni. Dne 13. no- vembra bomo že obračunali z raznimi Plutovci itd. Obenem pozivljamo sedaj že tretjič c. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu, naj primerno pouči pismošo Martina Jakšeta, da je služba prva stvar ne pa agitacija; kajti takih sit- nosti, kakor jih dela Jakše, smo že zdavnaj siti. Mi sicer nimamo navede denuncirati za vsako malenkost, kot pristaši Ešesela, a kar je čez mero, pa tudi ni dobro. Semičani! dne 13. novembra vsi kot en mož v boj za neodvisne kandidate, ki bodo v resnici kmetke interese. Kmetu naj vlada kmet, ne pa župnik!

Iz Rožnega dola. V nedeljo sem dospel v Semič ravno v trenutku, ko je bila končana maša. Na trgu vidim kaplana in župnika, ki je bil brez klo- buka, kakor kak Avgust iz cirksa. Dirjal je od moža do moža in jim nekaj prigovarjal. Iz radovednosti malo postojim in zvem, da vabi župnik može k ustanovnemu občnemu zboru čukarije. Šel sem tudi jaz za njimi, da vidim kako se bo ustanovilo to prepo-rebno društvo. Župnik je začel- kom svojega govora povdarjal, da se veseli naravnost velikanske udeležbe (bilo je 20 oseb) nakar je prešel na semiške razmere. Naglašal je, da je semiška fara najbolj pobožna, a nima žalobog nobenega drugega društva kakor Marijino družbo, ki je pa za fante presveta. Zato je treba na vsak način ustanoviti čukarijo, h kateri ima pristop vsakdo od 14. do 60. leta. Konec vseh koncev je bil, da se je priglasilo h čukom celih 8 oseb. Nato odidem. Na cesti vidim več fantov s sokolskim znakom. Vprašam jih, kako je kaj s semiškim Sokolom, nakar mi odgovore: „Dobro, ali bilo bi lahko bolje. Manjka orodja, manjka denarja, a podpora ni od nikoder. Druga so- kolska društva se za nas prav nič ne brigajo.“ Zasmilil se mi je fant, ko mi je položil svojo srčno bol; čutil sem ž njim tudi jaz, ker sem videl, da je fant navdušen za sokolsko idejo, a si ne more pomagati. Obljubil sem mu, da bodem pomagal, kar je v moji moči. Obračam se pa tudi na vsa druga sokolska društva in prijatelje „Sokola“, naj pomagajo telovadnemu društvu „Sokol“ v Semiču, ki je silno potreben. Podpore sprejema priprav- ljalni odbor „Sokola“ v Semiču.

Iz Senožeč. Mislili smo, da bo našo rdečo mesarico zadnjič dopis v „Jutru“ kaj zganil, a varali smo se. Ta ženska kupuje nadalje čiste prešiče (brez tare) a 1 K 4 vin. do 1 K 10 vin. prodaja pa kakor prej a 2 K 40 vin. kilogram. Govej živanja nima v pri- meri z lanskim letom skoro nobene cene več in je najmanj za 35% ce- neja. Govej meso pa prodaja naša mesarica po 2 K do 3 K 60 vin. kilo- gram. Mesarica je skrajno cinčna, po- leg tega pa za vsako upravičeno pri- tožbo od strani svojih odjemalcev tako arogantna, da se ne upa nobeden kaj spregovoriti v njeni ne prav čedni in proti vsem higijeničnim predpisom opremljeni mesnici. Mi se s to trdo- vratno mamco ne bomo več bavili,

ker bila bi vsaka beseda bob v steno pač pa pozivljamo naravnost in brez ovinkov naše slavno županstvo, naj napravi konec tej neznosni mesni dra- ginji s tem, da napravi čimprej ob- činsko mesnico, drugače bomo prisli- leni verjeti glasu iz ljudstva, ki pravi: župan že ve zakaj molči. Ako se ta naš dopis ne bo pomagal, obrnili se bomo na c. kr. okrajno glavarstvo ne- radi draginje mesa ampak tudi za neko drugo zadevo, tikačo se se špecijelno mesnice. Sedaj ima gospa mesarica priložnost, da tekom štirih dni cene mesu tako zniža, da bodo odgovarjale današnji ceni živine in ako v tem roku tega ne stori, napeli bomo najradikal- nejše strune, ki bodo mesarici lase je- žile. Kakamo samo štiri dni. Punktum. Sakrosankt.

DNEVNE VESTI.

Nezaslišana nesramnost. Inter- pelacije ljubljanskega poslanca dr. Ravniharja v državnem zboru radi sodnih razmer v Ljubljani so spravile naše klerikalne poslance, posebno pa dr. Šusteršiča v velikansko zadrego. Med vso slovensko delegacijo, poseb- no pa med Čehi so vzbudili Elsner-jevi dekreti vihar ogorčenja. Ničče ne more razumeti tega, da je mogoče kaj takega v slovenski metropoli. Posebno razburjenje med slovenskimi parla- mentarnimi krogi pa vlada radi tega, ker dr. Šusteršič in njegovi kompa- njoni tozadevno niso ganili niti ma- zinca, ampak so molčali kakor grob kljub temu, da jim je bilo to znano. Da opere svoj madež, se izgovarja dr. Šusteršič sedaj s tem, da o Elsner-jevih odlokih ni bil informiran. Bolj ne- sramnega odgovora si ne moremo misliti. Pa recimo, da dr. Šusteršič o tem ni ničesar vedel. Zakaj pa ni vložil v zbornici niti najmanjšega pro- testa proti imenovanju Elsnerja, Lu- schana in Trenza. Ali mu je bilo tudi to neznano? Ne bo se opral, pa naj se izgovarja kakor hoče. Slovenski po- slanci so si danes na jasnem, da je dr. Šusteršičeva politika na Dunaju ne samo protijudska, ampak tudi odločno protislovenska. Odtod tudi popolno osamljenje njegovega kluba.

Politična justica. Niti od daleč se ne bi pečali z znanim gorejskim zakonitnim lističem „Gorenjec“, ki je v zadnjem času predsedal v klerikalni tabor, ako nas ne bi tako impertinen- tno izževal. V zadnji številki prinaša ta listič članek z naslovom „Politična justica“, kjer piše: „V zadnjem času sta vzbudila v liberalnem časopisu mnogo prahu dva odloka predsednika delnega sodišča v Ljubljani, Elsner-ja, ki hoče skozinskoz uvesti rabo nemščine v obveščanju sodnih uradni- kov med seboj in dr. Ravniharja, ki je spravil stvar tudi pred parlament. Za uspeh mu seveda ni, ampak le za osebno reklamo!“ Tako torej. Glede osebne reklame dr. Ravniharja se ne bomo pričkali. Dolžnost vsakega na- rodnega poslanca je, da zastopa kori-

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

Ona trpi po krivici. Kaznovana je za greh, ki ga ni grešila. To so točna dejstva, Roland, točna, prisegam vam pri krvi ki mi odtaka, prisegam vam pri vseoblastni smrti. Dandolo se je za hip prekinil; sopol je s težavo. — Ali ne mislite, se je oglašil Aretino, da je vse to nekam suhoparno in prenagljeno, in da bi bilo dobro, če okrasim na- goto teh stavkov s par litetarnimi epiteti? Umetnost, gospod, umetnost! Umetnost ima svoje neprepisne zakone. In ti zakoni, gospod, se raztezajo tudi na literaturo, gospod. Vrli pisar je vihtel svoje pero. — Rotim vas, ne izpremenite nifi besede. Gospod, ali se smem zanesti na vas? — Gotovo, ali umetnost. Ah, umetnost. No seveda, ob- ljubljaj vam, da hočem spoštovati to prozo, dasi se mi zdi suhoparna in revna. Dandolo je pokimal z glavo v znak zahvale in nada- ljeval:

„Moja hči, Roland, je vredna vaše ljubezni. Njeno veliko- dušno srce, ki je podedovalo kreposti naših pradedov, je privo- lilo v strašno žrtev. Poslušajte! Vi ste bili v podzemeljski temnici. Altieri mi je grozil s popolnim ruinom in mi žugal, da me umore kot sumljivega, ako ga ne ubogam. Bil sem nizek in strahopeten. Ubogal sem ga. Po njegovem ukazu sem rekel Leonori, da ste pobegnili, njo pa ste zapustili in se odrekli njeni ljubezni. In nato sem ji rekel, da more oteiti mene, njenega očeta, edino to, da postane ona Altierijeva žena. Leonora je privolila v to, da sprejme Altierijevo ime. Privolila je v strašno žrtev, ki ji je trgala srce.“

A zdaj poslušajte. Privolila je samo v to! Ali me razumete Roland? Ali me pojmuje? Ali verjamate besedam, ki prihajajo k vam od onostran groba. Leonora je dobila ime Altierijev. Toda nikdar ni bila Altierijeva žena. Misleča, da ste mrtvi, vam je posvetila večno žalovanje, kakor vdove starodavnosti, ki so ostale zveste svojim soprogom preko groba. In ko je izvedela, da živite, ni izpremenila te stanovitne zvestobe svojega nežnega srca, svoje čiste duše. To sem vam hotel povedati, Umiram... ne morem vam povedati, kakšno peklenško življenje si je naložila Leonora ob strani Altierijevi, da bi vam ostala zvesta. Zvesta! Stanovitna! Vse življenje tega dekleta je popisano v teh dveh besedah. Ali pride kdaj dan vajine združitve? ... Ne vem. Ne zdi se mi verjetno. Dogodki ki se pripravljajo, se mi vidijo zla prorokba za mojo hčer. Mislil si torej, da sta ločena na veke. Toda tudi od daleč, Roland, ne imejte slabe misli o mojem otroku. Castite jo. Občudujte jo. Ona je žrtev, ona je mučenica, žrtev svoje stanovitnosti in moje nizkosti, mučenica po svoji zvestobi. Z Bogom, Roland. Z Bogom, Leonora. Z Bogom vidva, ki so vaju nekdanj imenovali ljubimca beneška. Umirajoči. — Dajte mi pero, je dejal Dandolo s trudnim glasom. Aretino je porinil papir pred ranjenca in mu dal pero v roko. Dandolo je podpisal pismo. Nato je s počasno, pomirjeno gesto, kakor da mu je ta poslednja izpoved vrnila tako dolgo iskani srčni pokoj, izdrl bodalo iz rane ter izdihnil čez par trenutkov svojo dušo. Medtem je Aretino segel po pismu, podžgal ga k sveči, ki je stala na mizi, in ga začel čitati z zamolklim glasom. Namrda- vaje se in majaje z glavo ga je prebral do konca; nato je sko- miznil z ramami in zagodrnjal:

— Seveda, človek ne sme zahtevati od vsakogar umeniškega sloga, kakor bi ga zahteval naprimer od mene. — Siromak pač ne pozna umetnosti. Besedo umetnost je izgovoril s povzdignjenimi očmi, kakor duhovnik, ko povzdiguje hostijo. Po tej kritični obsodbi se je obrnil k Dandolu, prepričan, da je ranjenec z občudovanjem sledil njegovi mimiki! — Gospod, prisegel sem vam, da hočem spoštovati vašo prozo; pripravljen sem držati svojo obljubo, a vseeno... glej ga no, saj je mrtev. Mojster Peter je umolknil in stopil par korakov nazaj. Z nekako grozo in z odkritosrčnejšim sočutjem, nego mu je bilo povšeči — saj dogodki vsakdanjega življenja ne smejo geniti velikih umetnikov — je zrl na mrljca. Dandolo je še držal v skrčeni roki bodalo, ki ga je izdrl iz svoje rane. Njegov obraz, v življenju tako nemiren in izmučen, se je bil odel z vedrostjo in pokojem. In nekaj smehljaj mu je igral na ustnicah. Ko je odšel tako svoj dolg tisti čudni sanjariji, ki se po- lasti živga človeka pred obličjem smrti, je zamrmral napol ježno, napol dobrovoljno: — Vidiš ga, vraga; imam že spet mrljca na vratu! — Kaj naj storim z njim? Da mi le ne bi bilo treba zopet popotovati z njim, sem kakor moral z ubogo Bianco! Za tisoč srebrnjakov... hm, za tisoč srebrnjakov bi šel morda še enkrat na tako pot... za manj pa nel... — Mraz me trese še zdaj, kadar se spomnim, kako sem vso noč zabijal žeblje v krsto, da napravim napis. Na srečo mi je pomagala Perina... Moja dobra, vrla Perina!... A zdaj pogledmo, če ni imel mrtvec kake poslednje volje pri sebi. Pristopil je, odprl mu jopič in našel res v notranjem žepu papir, ki ga je naglo razvil. Na papirju je bilo pisano: „Jaz, Dandolo, odpotujem danes iz Benetk. Mogoče je torej, da se mi pripeti spotoma kaka nesreča.“ (Dalje.)

sti svojega naroda in čuva v prvi vrsti njega narodne interese. Če spolnijo poslanec te svoje dolžnosti, nima od tega nobenega drugega dobička, kakor bomo zaupanje svojih volilcev. O osebnih reklamah sploh ne more biti govora, najmanj pa pri dr. Ravniharju, ki bo imel od svojega poslanstva samo škodo. Dr. Ravnihar je odšel v zbornico z odkritim namenom, da varuje le interese svojih volilcev, ne oziraje se na lastno korist ali škodo. Zato nam je tudi simpatičen, kakor malokdo. Sedaj pa pride „Gorenjec“ in mu očita, pa je vložil interpelacije radi sodnih razmer v Ljubljani le za osebno reklamo. Po tej analogiji bi poslanci sploh ne smeli ukreniti ničesar koristnega za svoje volilce, oziroma svoj narod, ker bi šlo to samo za njih osebno reklamo. Vložiti interpelacije radi Elsnerejevih dekretov je bila dr. Ravniharjeva dolžnost, kakor bi bila tudi dolžnost dr. Šusteršiča in njegovih tovarišev. A naši klerikalci za tako stvar nimajo smisla, ker imajo vezane roke. O tem bi vedela mnogo povedati zlasti ljubljanski škof in kranjska sparkasa.

Kabinet Stürgkh. Par dni je še-le, odkar je stopil na čelo nove vlade grof Stürgkh in že se pojavljajo glasovi, da je kabinet Stürgkh skoro nemogoč. Razkritja o dr. Hohenburgerjevih pogojih glede vstopa v novi kabinet so parlamentarni položaj silno poostрила in napravila med slovenskimi parlamentarnimi krogi velikansko ogorčenje. Češki radikalci groze s skrajnimi konsekvencami in čisto lahko se zgodi, da odide parlament v najkrajšem času na počitnice in nastopi § 14. Sedaj je jasno, da Stürgkh ne bo šel po poti svojega prednika barona Gautscha, ampak uvedel zopet Bienenrothov vladni sistem. To nam pričajo tudi imena Hohenburger, Forster in Röbler, katere Nemci tako silno hvalijo. Toda stranke so kljub sestavi skrajno konservativnega in reakcionarnega kabineta še hotele počakati, da vidijo in spoznajo Stürgkhove načrte. To je vsled Hohenburgerjeve afele sedaj nemogoče, nemogoče pa je tudi Stürgkhov kabinet. Za nas Jugoslovane so razkritja o Hohenburgerjevih pogojih velikega pomena. Faktum je, da Nemci le radi tega Hohenburgerja tako krčevito trže v kabinetu, ker se je z dejanji izkazoval najhujšega nasprotnika Jugoslovanov, posebno pa nas Slovencev. Mi torej lahko z mirno vestjo pričakujemo, da nas čakajo še velika iznenadenja in še huda preganjanja. Stürgkh bo za nas drugi Bienenroth.

„Mladika“ ima v osebi gospodične Vencajzove nadzorovalno damo, kakršne bi napreden zavod, kakor je „Mladika“, nikakor ne smel imeti. Ta nadzorovalna dama je namreč prav huda klerikalca. Na nobenem klerikalnem plesu, na nobeni klerikalni prireditvi je ne manjka. Gojenkam pa izkuša, kjer in kadar le more, vcepiti svoje klerikalne nazore. Gospod advokat Vencajz je v znamenju klerikalnega bojkota iz svoje pisarne odslavlil nekega koncipienta samo zaradi njegovega naprednega prepričanja, gospodična Vencajzova pa na naprednem zavodu lahko nemoteno uganja svojo klerikalno politiko.

Nova knjiga. V Schwentnerjevi založbi je izšel Dickensov roman „Oliver Twist“ v Župančičevem prevodu. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 20 v. Župančičev prevod je — to se razume samo po sebi — odličn, o knjigi sami bomo priložno še izpregovorili. Za zdaj jo pa toplo priporočamo.

Odbor „Akademije“ se je na včerajšnji odborovi seji konstituiral tako le: Predsednik prof. dr. R. Molé,

podpredsednik urednik R. Pustoslavšek, tajnik prof. Jos. Bercé, podtajnik urednik J. Vodeb, blagajnik dr. J. Lavrenčič, ostali so odborniki brez portfelja. — Članarina se je odločila na 4 K letno, ki se bo pobirala v dveh obrokih, enkratna vpisnina pa na 1 K. Društvo bo takoj začelo s predavanji.

Poročila sta se gospod Vatroslav Holz in gospa Marjeta Holz, roj. Potočnik. Iskreno čestitamo!

Mednarodna razstava v Sofiji. V Sofiji se namerava prirediti v času od junija do avgusta 1912 neka mednarodna razstava. Interesentje se nujno pozivljajo, da se, predno se odločijo za udeležbo, ogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani radi informacij o tej razstavi.

Zimsko športna anketa v Bohinjski Bistrici. V svrhu zimskega športa je sklicalo ravateljstvo c. kr. drž. železnice v Trstu minulo nedeljo posebno anketo v Bohinjski Bistrici, katere se je udeležilo nad 20 interesentov. Pod vodstvom zastopnika c. kr. ravateljstva drž. železnice v Trstu cesarskega svetnika g. dr. pl. Sauterja se je vršila konferenca v hotelu „Rodica“ in se je določilo, da vozi v zimski sezoni 1911-12 ob nedeljah in praznikih posebni športni vlak na progi Trst-Gorica-Jesenice. Oziroma se na želje tržaških športnih interesentov bode odhajal poseben športni vlak iz Trsta ob 6. uri zjutraj in bode električna železnica vozila ob tej uri na tržaški državni kolodvor, iz Bohinjske Bistrice pa bode odhajal ta poseben vlak letos nekoliko prej, in sicer ob polu 6 uri zvečer. Vsa športna in planinska društva v Trstu, Gorici in Ljubljani imajo kakor prejšnja leta pravico do posebnih zimsko-sportnih listkov, katere bodo izdajale odtodnje deželne zveze za tujski promet. Zastopnik kranjske deželne zveze je priporočal, da se oddajajo društveni športni listki tudi v Kranju, ker ima to mesto mnogo prijateljev zimskega športa in bode c. kr. ravateljstvo skušalo tej želji ugoditi. Vremenska poročila se bodo naznanjala potem postajenačelnika in deželnih zvez občinstvu in časopisju. Ker vlada veliko zanimanje za ta krasen zimski šport in se krog športnikov od leta do leta širi, je pričakovati, da bode letošnja zimska sezija zelo živahna. Ravateljstvo c. kr. državne železnice, ki ima v prvi vrsti zasluge za ta šport, bode izdalo letos posebne plakate za zimsko-sportni vozni red kranjskih letovišč.

Mater je umoril. 35 let stari, neoženjeni posestnik Ignacij Lindič iz Strelca pri Novem mestu je veliko romal okoli po svetu in je tam izgubil svojo roko, ki jo je nadomestil z železno. Ko se je vrnil domov, je prevzel posestvo in je stanoval skupaj z materjo, s katero je pa prav grdo ravnal. Dne 3. t. m. sta bila v kleti. Proti večeru so zaslišali sosedje iz kleti klicanje in so šli pogledat; našli so ubogo ženo v luži krvi. Žena je kmalu umrla. Lindiča so zaprli, ker je brez dvoma on ubil svojo ubogo mater.

Kurji tat. V nedeljo zvečer so bile na Hranilnični cesti strojevodji V. Vodniku pokradene kokoši. Ker tat ni mogel drugače vlomiti, je prečpal mrežo. Najbrže ne more dočakati argentinskega mesa. Tat ni znan. Torej ljudje, pazite na kokoši, bližajo se božični prazniki!

Našel je včeraj zjutraj v vagonu vlaka št. 1712 sprevodnik Josip Rus hranilno knjižico, v kateri je okrog 1000 K vložnega denarja, in sicer med postajama Radovljica in Lesce. Kdor jo je izgubil, jo lahko dobi pri postajenačelniku na Jesenicah.

Poredni ponočnjaki. Zadnjič so prišli po noči neki ponočnjaki k hiši posestnika Janeza Čudna v Gorenjih Gorjušah, okraj Radovljica, in so hoteli pred hišo stoječe leseno stranišče preobrniti. Ker se jim to ni posrečilo, so obmetavali hišo s kamenjem in razbili več šip.

Prepoved tat. Zadnjič ponoči je pri gostilničarki Magdaleni Rantovi v Gorenji vasi (okraj Kranj) poskušal vlomiti tat. Razbil je že okno in odstranil železno omrežje. V tem pa se je vzbudila v sobi natakarka in tat ugrabil. Tat je bil srednje velik in močan, imel je ponošeno temno obleko, črn klobuk in je imel zakrpane blace.

Nočni napad. Stavbenika Weilgonyja so zadnjič, ko se je vračal o polnoči iz Novega Vodmata domu na Selo, napadli neki fantje in so hoteli imeti od njega denarja; ker ga ni imel so ga vrgli na tla in ga pretepali. Weilgony je sicer potegnil nož, pa so mu ga vzeli. Kdo so bili napadalc, Weilgony ne more povedati, ker jih zaradi teme ni spoznal.

Pod voz električne železnice je prišel v soboto popoldne v Prešernovi ulici neki 62 let star mož. Voz ga je vlekel kakih 5 metrov daleč seboj. Vendar pa ga ni poškodoval. Mož si je odnesel samo precej strahu.

Prosta organizacija okrožnih zdravnikov na Kranjskem vabi na redni občni zbor, ki se vrši v petek, dne 17. novembra t. l. ob pol 5. uri popoldne v mali dvorani hotela „Union“. Sproed: 1. Naznanila in poročila načelnistva. 2. Poročilo o preuredbi zdravstvenega zakona z dne 27. oktobra l. 1900. št. 27. 3. Volitev novega

načelnistva. 4. Slučajnosti. — Dr. Alojz Homan, načelnik.

Akademsko tehnično društvo „Tabor“ v Gradcu naznanja, da se vrši 9. t. m. ob 8. zvečer v društvenih prostorih, Schönaugasse 17, l. izredni občni zbor s sledečim sporedom: 1. branje zapisnika; 2. volitve v odseke, 3. proračun; 4. nadomestne volitve v odbor; 5. poročilo eksekutive; 6. slučajnosti. Gostje dobrodošli!

„Ideal“. Sproed za danes, jutri in v četrtak: „Žurnal Pathé“, najnovejše, šport, moda. „Bilija domači prepri“, jako komično. „Odeteli ptič“, senzijska drama. „Fotografova opica“, jako komično. — Na večernem sporedu najlepši film iz serije Asta Nielsen v tej sezoni „Ciganska kri“, senz. drama v treh dejanjih. Dolgost filma 1100 metrov in traja predstavljanje eno uro.

O. BERNATOVIC
Ljubljana. — Mestni trg. — Ljubljana. Velikanska zaloga narejenih oblek za gospode, gospe in otroke. Najnižje cene, solidna postrežba.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu oktobru 1911 je vložilo 166 strank 44.827 K 49 h, dvignilo pa 171 strank 54.459 K 83 h. Strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 1600 K. Stanje hranilnih vlog 2.065.126 K 85 h. Stanje hipoteknih posojil 1.606.903 K 73 h. Denarni promet v mesecu oktobru 1911 205.133 K 24 h.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu oktobru 1911 je vložilo 204 strank 112.348 K 39 h, dvignilo pa 196 strank 86.282 K 85 h. 11 strankam se je izplačalo posojil 40.638 K. Denarni promet 524.076 K 92 h.

Italijansko-turška vojna.

Aneksija Tripollisa

je torej končana stvar. Italijanska vlada je o tem že obvestila kabinete evropskih velikih sil in motivirala to svoje dejanje s tem, da je njena armada že zasedla vse tripolitansko obrežje, njena armada na bojišču je pa tako velika in močna, da niti misli ni na kak uspešen odpor s turške strani.

To je res. V Tripolitani in Cirenajki je turška vojna moč premajhna, da bi se ustavljala 100.000 možem italijanske armade, kolikor jih bodo imeli Italijani na bojišču do konca tega meseca in četudi bodo Turke tudi nadalje podpirali arabski prostovoljci, ni niti misliti na to, da bi se ta vojna moč mogla ustavljati veliki italijanski vojni premoči, ki se še vedno lahko poveča, po potrebi, medtem, ko o kakem povečanju regularnih turških vojaških čet na bojišču ne more biti niti govora.

Ali Italija je vendar malo pre zgodaj proglasila aneksijo Tripolitani in Cirenajke. Za tak akt ne zadostuje že zavzetje obrežja, Italija bi morala pokazati kakve večje uspehe, ona bi morala zavzeti prej vsaj polovico ozemlja, ki ga hoče anektirati, ker tako kategorično in s tako gotovostjo ona vendar ne more trditi, da je vsak odpor s turške strani nemogoč in že a priori brezuspešen. Sedaj nastaja vprašanje

kaj poročajo na aneksijo velike sile?

Italija se dobro zaveda, da si Nemčija in Avstro-Ogrska ne bosta upali ugovarjati njenim korakom, ker svoje zaveznice vendar ne bosta pustili na cedilu, s Francijo in Anglijo ima pa Italija gotovo že vnaprej sklenjen sporazum in se ji niti s te strani ni treba ničesar bati. Sploh je sedanj mednarodni položaj za Italijo izredno ugoden in pravzaprav

ima Italija opravka samo s Turčijo,

ki je pa popolnoma zapuščena in se ne more zanašati na pomoč z nobene strani, temveč je odvisna samo od svoje lastne moči, ki sicer ni majhna, ali tako velika ni vendar niti od daleč, kakor bi morala biti, ako bi se hotela Trnčija z Italijo resno bojevati. Pri vsem tem pa

Turčija gotovo ne bo hotela skleniti miru,

kakor to kategorično zahteva Italija, temveč bo vstrajala na prvotnem svojem stališču in se branila v Tripolitani in Cirenajki, dokler bo to le mogoče. V tem slučaju pa lahko nastanejo

velike komplikacije,

ker Italija izjavlja službeno v svoji not, nastavljeni na kabinete velikih sil, da bi bila v slučaju, da sedaj Turčija ne sklene miru, primorana raztegniti vojno pozorišče tudi na druge dele turške države in se ne bi v bodoče omejevala na vojno akcijo v anektiranih pokrajinah. Ako pa se prenese vojna v azijsko in evropsko Turčijo, potem so

novi konflikti nelzoglorni

in danes se morda nihče niti ne zaveda posledic, ki bi iz tega lahko nastale. Sicer pa je prorokovati težko, posebno sedaj, ko človek po dnevu ne ve, kako presenečenje ga čaka — po noči.

Iz mojih zapiskov.

Hotel sem potovati po novi belokranjski železnici in sem se sprehajal — čakajoč vlaka — po peronu južnega kolodvora v Ljubljani. Dolgočasil sem se in ni čuda, ako sem čital celo one table, ki so napisane na njih

bilo tam. Stopil je bliže in je čital napis... Obstal je, kakor utrujen ro-mar na koncu svoje poti. Strmel je v grob in v spomenik nad njim. Kaj mu je hotel reči? Ali ni imel nekoč tožbe na srcu? V onih časih, ko je odšla z drugim, mu je prišlo na misel, da bi potožil temu grobu svoje gorje: „Glej, ljubila sva se in v ljubezni sva mislila na te; bila si kakor svetlišče naših src, ki je spajalo duše v molitvi; sedaj pa je odšla z drugim in nikdar več se ne vrne dvoje združenih src. Toda jaz sem ji odpustil, odpusti ji tudi ti, daj ji sreče in miru...“ Tako je molil takrat skrito v svojem srcu in je mislil na ta grob. V mislih je stal pred njim prav tako, kakor stoji sedaj v resnici. In sedaj ni niti besedi, niti tožbe, niti molitev. Kakor mrtvo je srce in oči nemo zro na spomenik pred seboj. In kakor da se dviga iz groba lepa mila postava njene matere. Popolnoma nji je podoben njen obraz, blede — belo lice, črne oči, sladke nasmeh... Gledale so njene oči iz mraka in njen obraz kakor da je govoril: „Ljubila sta me in tudi jaz sem vaju ljubila... Toda življenje stopa preku ljubezni, zato ima toliko grobov.“ Hotel je odpreti usta in izpregovoriti: „Nikdar te nisem videl in vendar sem te ljubil, ker si bila njena mati; z ljubeznijo sem hotel plačati ljubezni; misel nate je naju združevala kakor v molitvi; sedaj pa je vse razdejano, kakor da je

smeri raznih vlakov, s katerimi se človek lahko odpelje v široki svet iz ozke Ljubljane. In dobro je bilo, da sem čital te table, ker na eni sem odkril — veleizdajo, ki je do sedaj ni mogel odkriti niti sam nad vse prebrisani in „z vsemi žavbami namazani“ Fink. Na tabli je namreč bilo napisano z velikimi popolnoma jasnimi črkami: **Gegen Wien — Proti Dunaju!**

Ostrmel sem nad predrznostjo onega veleizdajalca, ki si je upal na tako dobro obiskovanem javnem prostoru napisati take pregrešne besede radi katerih bi bilo „Jutro“ gotovo konfiscirano, njegov odgovorni urednik pa pahnjen v najtemnejšo luknjo Elsnerejeve palače na Slovenskem trgu. Opozoril sem na veleizdajalsko vsebino orientacijske table Finka, ki je kar preblezel, potem pa takoj nekam zbežal; V kratkem bo napis gotovo spremljen tako, da ljudje ne bodo prihajali v skušnjava pri čitanju orientacijske table in sedaj bo napis tak-le: **Nach Wien — Na Dunaj.**

Napisal sem toza to, da se ne bi Fink pohvalil pred Schwarzom, da je on odkril veleizdajalski napis.

Avstrijske železnice — v zaščito in obrambo jetike! Čudno, kaj ne? Vsi smatramo jetiko za največjega sovražnika človeštva, učeni zdravniki iščejo vse mogoče načine za obrambo pred jetiko, filantropi ustanavljajo društva za preskrbo nesrečnih žrtv jetike, po kolodvorih in vozovih avstrijskih železnic pa čitamo navodila „V obrambo jetike“. V takih razmerah, seveda, ni nobeno čudo, ako se jetika v Avstriji vedno bolj razširja, ko jo jemljejo v zaščito celo taka prometna sredstva, kot so železnice.

Šef ljubljanske policije Lauter je zelo iznajdljiv. Policijski stražniki še vedno rajše pazijo na red na ljubljanskih ulicah, kot na to, od katere strani prihaja deželni glavar Šuklje, potem se pa, ko jih Lauter prime, ako deželnemu glavarju niso salutirali, izgovarjajo, da deželnega glavarja ne poznajo, ker dobro vedo, da je Lauterju več od tega, da policijski stražniki pazijo od katere strani prihaja Šuklje in mu salutirajo, kot do tega, da bi pazili na red. Lauter je dolgo razmišljal o tem, kako bi mogel ugnati v kozji rog policijske stražnike, končno je pa prišel na srečno misel in je dal deželnega glavarja v kinematografu „Ideal“ električno fotografirati, ker so te fotografije zelo po ceni in je dal vsakemu policijskemu stražniku po eno fotografijo deželnega glavarja.

In sedaj gledajo policijski stražniki na ulici na vse strani, ako ne prihaja kak visok človek z veliko brado in ako zagledajo kakega človeka, vzamejo hitro iz žepa fotografijo in ako je dotičnik podoben fotografiji, mu prav lepo salutirajo.

Nekateri zlobni ljudje pa pravijo, da to ni Lauterjeva originalna ideja, temveč da mu je dala ta nasvet njegova desna roka — novi kitajski ministrski predsednik in Štefetu prijatelj Juan Čig-kaj.

Detektiv.

Caruso in samomorilec.

Predno je nastopil slavni italijanski tenorist Caruso svoje gostovanje v berlinskem dvornem gledališču, je prejel sledeče pismo:

Blagorodni gospod Caruso! Sklenil sem na vsak način izvršiti samomor, a počakal bi rad še toliko časa, da slišim Vaš svetovnoslavni glas. Vi nimate niti pojma, kako lahka mi bo smrt, če mislim, da mi bo Vaš glas v zadnje slovo. Mogoče mi boste storili

tuja noga stopila na tvoj grob.“ — Toda ni mogel govoriti. Stal je visok, temen kakor senca in je strmel v grob pred seboj.

Naenkrat je zaslišal korake. Stopil je v senco cipres. Prihajala sta visok gospod in dama, ki se ga je držala pod roko. Ona je bila oblečena v črno žalno obleko, z velikim temnim pajčolanom. V roki je nosila dvoje belih rož. Njen mož je bil visok, v črni obleki.

Stopila sta h grobu in ona je molče spustila nanj dvoje belih cvetic. „To je ona“, je pomislil človek, ki je stal v senci cipres. Zdelo se mu je, da ga je zapazila. Pritisnila se je k možu. — Gledal je njeno krasno postavo, videl je njen obraz — vse, kakor je bilo... Stala sta nekaj časa ob grobu brez besedi. Nazadnje se je ona stresnila in je rekla:

„Hladno je, odidiva.“

„Pojdiva“, je rekel on.

Šla sta počasi. Ona se je ozrla v senco cipres, kjer je stal človek v črni obleki. Spoznala ga je. Stopil je zopet k grobu in daleč čez pokopališče je segala njegova senca. Gledal je za njo. „Ali sem iskal mrtvih, ali živih“, je govoril sam pri sebi. „Ali nisem sam, kakor grob?“ — In je stal pozno v mrak, kakor grob med grobovi, kakor sam sebi nagrobni spomenik. Pozno v noči je zapadla njegova temna senca.

MALI LISTEK

I. E. RUBIN.

Grob.

Slika.

Izstopil je na postaji, kakor je sprevednik zaklical ime. Niti pogledal ni nazaj na vrsto črnih temnih vozov, ki so se začeli pomikati naprej po železni progi. Zavil je po drevoredu proti mestu, kakor je kazala pot. Po pokrajini je ležal mrak.

Stopal je počasi, mirno, zamišljeno. „Počemu grem“, je premišljal; „kak smisel ima vse to. Nikdar je nisem poznal, nikdar ni vedela o meni. Ali res ni drugega groba?“ Spomnil se je na ljudi, ki so se vozili v vlaku oblečeni v črne žalne obleke. Vsi so šli na grobove.

„Jaz pa nimam groba, da bi stopil nanj — zato hodim tako čudno pot. Ako bi bilo drugače, bi lahko drugam nameril svoj grob...“ Toda zdelo se mu je, kakor da mora biti tako, da ni mogoče drugače. Sladka neugnan misel je prišla v srce in sledil ji je, kakor brez volje.

Nekaj ljudi je šlo po poti pred njim in za njim. Videlo se je, da gredo na pokopališče. Nosili so vence v rokah in resni so bili njihovi obrazi. Niso ga motili; zdelo se mu je, da hodi med njimi, kakor senca.

Pot se je vila navzgor po drevoredu nad mestom. Hiše so ležale v dolini, v črni mrak zagrnjene. Od nekoč so se oglašali glasovi zvonov.

Nikdar ni še hodil to pot in zdelo se mu je tako naravno, da danes stopa po nji. Pred leti nekoč je sanjal z njo v gaju na nasprotni strani in ona je pokazala s prstom: „Vidiš, tam leži pokopališče.“

Vedel je, da tam leži njena mati, ki jo je tako ljubila. Nekoč v prvih časih ljubezni, ko sta razreševala vprašanje o veri, mu je pisala: „Jaz ne verujem v Boga, verujem samo v veliko neskončno silo in molim le duhu svoje matere...“ Od takrat mu je bil drag ta grob. Ni vedel, kje leži, niti, kakšen je — vedel je samo, da je grob njene matere, ki jo ljubi tako, da moli k nji. Kakor svetlišče njene srca, se mu je kazal iz daljave, zato ga je ljubil. In takrat, ko sta sanjala v gaju o svoji sreči in je ona kazala na pokopališče ni rekel: pojdiva tja. Bal se je, da bi žalostno postalo njeno srce, zato jo je poljubljaj z vročimi poljubi, da bi pozabila na grob in živele v njegovi ljubezni. Toda od takrat je mnogo let. Ona se je poročila z drugim in on je ostal sam. In vsako leto, ko se je bližal praznik grobov, ga je vabilo iz daljave... Sel bi tja in bi stopil na oni grob. Nič bi ne tožil. Zgodilo se je, kakor je bilo usojeno. Ona je vzela drugega in morebiti pozabila na grob,

njemu pa je bil še vedno drag. „Moja mati je bila krasotica in jaz sem ji bila najbolj podobna med otroki“, je pisala nekoč. Taka je bila torej njena mati; kako bi ne ljubil njenega groba...

Veter je zavel po drevoredu in je zašumel z odpadlim listjem. Vzdrnil se je iz svojih misli. Na koncu drevoreda se je kazal vhod na pokopališče. Ljudje so hodili pri vratih sem in tja. Stopil je z odločnimi koraki naprej... Zaslel je med množico, ki se je pomikala pri srednjem drevoredu na pokopališče; tuji in neznani so mu bili njih obrazi. Zdelo se mu je, da je popolnoma sam med njimi, kakor osamljen hrast med drevjem. Bil je visok, v črni obleki, s cilindrom na glavi.

Stopil je po pešeni poti navzdol med grobove.

„Hodim na grob, ki ne vem, kje stoji, kje leži“, je mislil sam pri sebi in se je oziral na desno in na levo. Povsod so stale vrste grobov, okrašene z venci in cvetjem, z različnimi spomeniki. Ljudje so se zbirali okoli njih in luči so plapolale na njih. Stopal je počasi med množico in je premeril vso njivo božjo od zidov do zidov, polno križev in grobov.

Tam med cipresami se je zasvetil tih grob z belim spomenikom. Davno ga je videl v mislih popolnoma takega, kakršen se je pojavil pred njim ta trenutek. Pozdravljeni grob. Nameril je proti njemu svoj korak. Nikogar ni

malo nslugo in preskrbeli, da dobim vstopnico za normalno ceno. Imam namreč samo še toliko denarja, da se preživim do Vašega nastopa v gledališču in kupim vstopnico za 10 kron. Predstojeci račun Vas lahko prepriča o tem, da govorim golo resnico: Premoženje 35 kron.

Vsakdanja potreba	5 kron
za tri dni	15 .
vstopnica za gledališče	10 .
postranski izdatki	3 .
orožje in patroni	2 .
Skupaj	35 kron

Kakor se poroča, se je Caruso tega pisma silno ustrašil. Caruso je namreč zelo praznoveren in se je bal, da v slučaju, če nesrečnemu ne pomaga, ne bo imel s svojim gostovanjem na berlinskem dvornem gledališču sreče. Zato se je na vse mogoče načel, da bi se za 35 K denarja. Seveda je bilo to zelo težko, kajti pismo je bilo brez vsakega podpisa. Zato je Caruso pri blagajni sam kupil vstopnico in naročil blagajničarki, naj jo izroči gospodu, ki bi zahteval vstopnico za deset kron. Caruso sam je izjavil, da ne bi nikdar več tako pel, kakor za časa svojega gostovanja in to iz enostavnega vzroka, ker je vedel, da je bilo njegovo petje poslovilna pesem človeku, ki si je hotel olajšati svojo zadnjo uro.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Ljudska zbornica. — Stürgkhov programatični govor. — Hochenburgerjeva afeta.

Dunaj, 6. novembra. V današnji seji poslanske zbornice se je poslanec predstavil novi kabinet, katerega mu stoji na čelu grof Stürgkh. Ko se mu oglasil ministrski predsednik grof Stürgkh k besedi, so ga češki radikalci in narodni socialci neprestano motili in sprejeli z ogorčenimi klici: „Kaj govorite Vi, ki niste ministrski predsednik! Dr. Hochenburger naj poda vladno izjavo, kajti faktično je on ministrski predsednik!“ Češki narodni socialci so ves čas dokler je Stürgkh govoril silno ropotali in priredili z raznimi medklici burno obstrukcijo. Stürgkh je izvajal svoj program in napravil načrt za bodoče delovanje zbornice, ki mora rešiti brambno predlogo, zakon o vodnih cestah, socialno zavarovanje in poslovni red. Ministrski predsednik je priznal, da bo v sedanjih zbornici jako težko dobiti večino; zato bo skušal na vse mogoče načine doseči sporazum med strankami in ustvariti večino, ki bo v resnici sposobna za delo. Glede junktima z juščim ministrom dr. Hochenburgerjem je Stürgkh podal oficijalno izjavo, da so vse vesti o Hochenburgerjevih pogojih glede vstopa v novi kabinet popolnoma neresnične. (Tega Stürgkhu niti Nemci sami ne verjamejo. Op. uredništva) Povdarjal je, da je sedanjí kabinet popolnoma uradniški in strogo objektivni. Zavzemal se je s toplimi besedami za rešitev uradniškega vprašanja in takojšnje rešitve predlogov glede olajšanja sedanje draginje. Apeliral je na zbornico, naj opusti narodnostne boje in skuša rešiti vprašanja, ki so za avstrijske narode velikanskega pomena.

Nato je govoril češki narodni socialalec Fresl, ki je v imenu čeških narodnih socialcev izjavil, da ne more imeti zaupanja v Stürgkhov kabinet, v katerem še vedno sedi justični minister dr. Hochenburger. Zato stopajo narodni socialci z današnjim dnem v najskrajnejšo opozicijo in bodo k temu prisilili tudi češki enotni klub.

Dunaj, 6. novembra. Stürgkh je s svojim programatičnim govorom popolnoma desaviral justičnega ministra dr. Hochenburgerja. Dr. Hochenburger namreč še dosedaj ni prekalil svojih pogojev. Zato se splošno misli, da je kar na svojo roko lansirjal te pogoje v javnost, za katere Stürgkh niti vedel ni. Govor ministrskega predsednika grofa Stürgkha so celo one stranke, ki so bile dosedaj v vladni večini, sprejele z največjo rezervo in hladnostjo. Ploskalo je samo par nemških nacionalcev, krščanski socialci in vsepoljaki. Govor ni napravil na poslance nobenega vtisa in že sedaj je jasno, da bo Stürgkhov kabinet naletel še na večje težkoče, kakor Gautschev.

Aneksija Tripolitanijske.

Carigrad, 6. novembra. Italijanski dekret o aneksiji Tripolisa in Cirenajke, ki je bil predložen velevlastim, ne zahteva priznanja od strani vele-

vlasti. Zato velevlasti sedaj ne bodo tozadevno zavzele nobenega stališča ampak se bodo vzdržale popolnoma nevtralnó, kakor dosedaj.

Razne vesti.

* **Pred poroko ustreljen.** Pred lvojskim porotnim sodiščem je stala te dni 25letna Marija Kozłowska radi zavrtnega umora. Kozłowska je dne 24. maja t. l. v svojem stanovanju ustrelila 28letnega bančnega uradnika Wisiolowskega, s katerim je imela po ločitvi svojega moža ljubavno razmerje. Wisiolowski je hotel razmerje z njo pretrgati in se poročiti z mladim dekletom. To je Kozłowska tako vzežilo, da ga je sklenila umoriti in je svoj sklep tudi uresničila. Pred poroto je izjavila, da je Wisiolowski izvršil samomor. Porotno sodišče jo je popolnoma oprostiló krivde umora in uboja in jo obsodilo le radi prestopka zoper telesno varnost na 5 mesecev težke ječe.

* **Znana dunajska igralka Ana Direkens** se je včeraj iz neznanih vzrokov zasturpila. Ko je prišel njen soprog domov, jo je našel v nezvesti. Poklical je takoj zdravnika, ki ji je podelil prvo pomoč. Njeno stanje je zelo obupno.

* **Napad na vlaku.** Ko je prispel v sredo berlinski vlak v Prago, je iz prvega razreda pričela neznaná oseba klicati na pomoč. Kmalu se prikaže na vagonskih stopnicah mlad, elegantno obleden gospod, zvezan na rokah in nogah in zavpije: „Zgrabite oba možka s sivim površnikom.“ Občinstvo je prvotno mislilo, da ima opraviti z blaznim človekom. Ko je pa zapazilo, da je nesrečnej zvezan na rokah in nogah, sta pa neznaná možka že zginita. Napadenec je bil lajtnant Holzberger iz Časlave. Vozil se je v drugem razredu z dvema tovarišema. Par postaj pred Prago je odšel v oddelke prvega razreda, kjer se je hotel preobleči. V tem trenutku pa skočita k njemu dve neznaní osebi, ga zvežeta na rokah in nogah, mu ukradeta zlato uro in 20 kron in ga vržeta na divan. Njegovim klicom na pomoč se ni nihče odzval. Ko je vlak že došel v Prago na kolodvor, sta neznanca hipoma skočila iz voza in zbežala. Policija je sicer takoj odredila obširno preiskavo, a dosedaj še brez vsakega uspeha.

* **Zdravnik zblaznel med operacijo.** Na kliniki v Citi v Rusiji se je dogodil nenavaden in grozen slučaj. Na kliniko dr. Razomin so dovedli nekega delavca, ki je obolen za vnetjem slepega črevesa, a morali so takoj izvršiti operacijo. Že isti dan je pričel dr. Razomin z operacijo, ali ni je dovršil, ker je bil mnenja, da se je prevaril v naravi same bolezni. Njegova dva asistenta sta bila nasprotnega mnenja, vendar se nista protivila, ker je možna pomota. Ko je zopet pričela operacija ter je bolnik že ležal v narkozi, govoril je dr. Razomin tako nenavadno in cinčno, kakor to ni bila prej njegova navada. Nakrat se je pričel smejati in je rekel, da nima to delo nobenega smisla, ter je hotel kar na kratko prekiniti operacijo. Njegova asistenta sta se začudeno pogledala, ne znajoč, da stojita pred blaznikom. Šele ko je dr. Razomin kakor v šali rekel, kako zamore bolnika z enim udarcem noža rešiti vsega trpljenja, je skočil en asistentov med dr. Razomina in bolnika. V tem trenutku je izbruhnila blaznost z vsó silo. Dr. Razomin se je ves besen vrgel na asistenta. Nastala je grozna borba. Asistent, močan mož, je iztrgal zdravniku nož ter ga nadvladal. Postrežnice so od straha vse pobegnile, edino drugi asistent je ostal povsem miren ter je, ne ozirajoč se na grozni prizor, nadaljeval operacijo, ki jo je zapričel dr. Razomin. Borba asistenta z zblaznelim zdravnikom je trajala, kakor je bila grozna, le kratko časa, a potem sta oba z združenimi silami dovršila operacijo. Po operaciji je eden asistentov obolen vsled pretresenja živcev, da so ga morali spraviti v bolnišnico. Operacija, ki je bila izvedena ob tako strašni priliki, je prav dobro uspela in bo bolnik okrevati. Dr. Razomin, ki je zelo mnogo pil, je zblaznel in so ga morali kakor neozdravljivega odvesti v blaznico.

* **Četrta armada Japonske.** Tudi Japonska si hoče nabaviti „četrto“, to je zračno armado. Dosedaj je imela en v Franciji kupljen vodljiv balon. Sedaj pa grade velikanski vojni zrakoplov takozvanega „Togovega sistema“ kakor je Zeppelinov zrakoplov. Dolg bo 180 m in meril bo 15 m v premeru. Sestoro motorjev bo razvijalo 120 konjskih sil in poganjalo zrakoplov v mirnem zraku s hitrostjo 110 km na uro. V 65 km močnem

protivetrju se bo premikal ta zrakoplov s hitrostjo 50 km na uro in celo proti viharju 8 km na uro. Njegova nosilnost bo znašala baje 42 tonelat pri 20 tonelat bencina. Ostal bo lahko celi teden neprekinjeno v zraku. Posadka znaša deset mož, v vojski pa še dvajset mož več, ki bodo imeli nalogo, metati bombe na sovražne ladje. Ta zrakoplov bo dovršen v polletju prihodnjega leta. Tudi v aviatiki se japonski vojski pridno vadijo, in sicer na Gradejevem enokrovniku in na dvokrovnikih Wright in Farman. Zadnjič je naročila vojna uprava še petero Wrigthovih dvokrovnikov. Kadar se povrne oba v svrhu aviatičnega izvežbanja v Francijo in Nemčijo odposlana častnika, se bo pričelo tudi na Japonskem z gradnjenjem lastnih aeroplanov in otvorenje bodo letalne šole.

* **Originalna svatba.** Te dni se je vršila v Odesi na Ruskem zelo originalna svatba. Poročil se je namreč znani tat Jurij Zudka, ki je povabil na svatbo vse odeske žepne tatove, vlomilce, sleparje in sploh vse sumljive osebe, tako da je bilo okoli 100 gostov. Ker v hiši ni bilo nobenega primernege prostora, se je svatba vršila kar na dvorišču, kjer je svirala posebna godba. Gostje so pričeli prihajati okoli 6 ure zvečer, nekateri celo v avtomobilih. Toda nesreča je hotela, da sta se dva sprla. Steklenice so kar frčale po zraku. Hišni prebivalci so takoj zaprli vsa vrata in okna. V tem trenutku se prikaže na lico mesta več detektivov. Gostje so zbežali v stranišča, klet in drvarnico, sploh povsod kamor so mogli. Policiji se je posrečilo aretirati le enajst oseb, ki so bili vsi znani tatovi.

* **Češki slikar in pisatelj Miloš Jiránek** je umrl te dni v starosti 36 let v Pragi. Več časa je bil urednik češke umetniške revije „Volné směry“.

* **Higijenična razstava v Draždanih** je bila pretekli teden zaključena. Obiskalo jo je 5,416,189 oseb, in čisti dobiček znaša en milijon mark.

* **Ženska univerza v Lipskem** je bila odprta v nedeljo, 29. septembra; to je prva ženska univerza na Nemškem sploh. Zapisanih je 500 slušateljic.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik
Milan Plat.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Za otroke z nežnimi kostmi.

Nešteto krat potrjeno dejstvo je, da Scottova emulzija, kakor to znamko izločeno drugo sredstvo, utrjuje to znanko (ri-bični znaki) marajo učiti stati in hoditi, že po postopu. Kratki rabi prave Scottove emulzije postavijo na noge, da sami stopijo in da v veselje staršev kmalu začno hoditi. Zato naj vsi starši, katerih otroci zaradi slabotnih kosti nič kaj ne uspejajo, vzamejo na pomoč

Scottovo emulzijo

ki uživa, vpeljana že nad 35 let, svetovni glas kot izvrstno sredstvo za utrjenje otrok. Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka „Scott“, vpeljana že nad 35 let, jamči za dobroto in uspeh. 4 Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Pis-menim vprašanjem je priložiti znamko 30 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se pla-čujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri sveder.

Železna blagajna (Wertheim št. 3.) še dobro ohranjena se ugodno proda. Vprašati pri: Josip Polaku, trgovcu, Sv. Petra cesta 9. 645/x—1

Sprejme se otroka nad eno leto starega v popolno oskrbo. Ponudbe pod „Otrok“ na „Prvo anončno pisarno“. 651 3—1

Soba s kuhinjo, oziroma soba s šteditilni- kom se išče takoj. Ponudbe pod „Gospodična“ na upravo „Jutra“.

Postelja in drugo pohištvo, dobro ohran- jeno, se kupi. Ponudbe pod „Pohištvo“ na upravo „Jutra“.

Dijak išče mesečne sobe s hrano. Ponud- be s ceno po „Realec“ na Prvo anončno pi- sarno. 663/2—1

Hiša z vrtom ter zidanim skednjem se takoj ugodno proda. Stoeče št. 12 pri Ljub- ljani. 664/1—1

Izurnjena šivilja želi šivanje po hišah, gre tudi na deželo. Ponudbe na Prvo anončno pisarno. 659/1—1

Oddaja se tri lepa stanovanja za februar pri M. Sokliču, Trnovo 661/1—1

Pri poštnem uradu Stari trg pri Rakeku se sprejme takoj izprašana poštna pomočnica ali pomočnik, oziroma aspirant proti dnevni 2 K 20 v. 662/1—1

Korespondenca.

Gospod v stalni službi in lepo prihod- nostjo, se želi v svrhu ženitve seznaniti z iz- obraženo gospodično z dežele staro 18 do 24 let. Dopolje se prošjo do sobote pod „Sreča“ na Prvo anončno pisarno. 660/1—1

Kdor išče ali oddaja kako

službo,

kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,

doseže to najlažje, ako

inserira

v Malih oglaših „Jutra“. Za besedo

se plača

samo 5 vinarjev.

Kite iz las

po 5, 7, 9 in 12 K. — Barva za lase in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po K 2— velike K 4. Lasne podlage in vse vrste mrežice. Lasulje, brade, šminke in vse drugo za maskiranje priporoča po zmernih cenah

S. STRMOLI, brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1 (zraven čevlarskega mostu.) Izdelovalnica za vsa lasna dela. Cenik se pošilja na zahtevo zastoni.

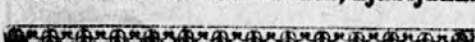
Jako zanimiv, zabaven in po- učen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek ter stane četertletno K 1.80.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

Najboljše odgovori „Slovencu“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Ljubljana **Minka Horvat** Sv. Jakoba

modistinja, trg šte. 6

priporoča svojo veliko zalogo damskih klobukov, športnih kap in vseh mo- distovskih potrebščin. Popravila točno in najceneje.

Samo 6 dni z brzoparniki francoske družbe!

Najkrajša vožnja čez **Havre v New York.**

Veljavne vozne liste (šifkart) za vse razrede dobiš edino pri

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna Ljubljana, Dunajska c. 18.

Vozne listke iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh železnih za prirejanje zabavnih in romar- skih vlakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. — FILIALKA: Sv. Petra cesta. — Telefon št. 273.

== Roman ==

„Ljubimca beneška“

bo kmalu končan in potem pričnemo takoj priobčevati nov, ravnotako zanimiv roman, na kar že sedaj opozarjamo vse cenjene čitatelje „Jutra“.

Fotografske aparate

in veliko zalogo vseh v to stroko spadajočih potrebščin priporoča
fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5.

Laška in dunajska KUHINJA

nasproti glavne pošte

Od danes naprej polenovke. Okusne morske ribe se oddajajo tudi ven po nizki ceni. Dobra kuhinja pod dobro znanim kuharjem Sonatto. Postrežba točna in solidna. Za obilen obisk se priporoča
Marija Petrič.

Dva trgovska

: lokala :

in skladišče na prometnem kraju, kjer se je že nad 10 let izvrševala dobra obrt se odda za februarjev termin. Prilicno za trgovce z mobilijami, krojače, čevljarje i. dr. Odda se tudi posamezno. Natančneje v „Prvi anončni pisarni“ Franciškanska ulica 8. 599

Krasne novosti za jesensko sezijo

In po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini **PETER ŠTERK**

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek 1^a kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklince itd.

Moderne kožuhovine

kakor: ovratnice, mufi, klobuki, čepice za dame, gospode in otroke, otročje garniture, vse v največji izbiri po zelo ugodnih cenah v modni trgovini

P. MAGDIČ, LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.

Lepota ženskega lica je ključ, ki odpira mnoga in mnoga vrata!

Lepo in belo lice

kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma blagodišča krema brez maščobe

OLIMPIA

pripravljena na poseben način iz najfinjših in najneškodljivejših sestavin. Radi spretno kemične spojite se porablja

OLIMPIA

suha krema tudi kot najboljša milo. — Cena malemu lončku K 1-20, velikemu K 2.—. — Glavna zaloga v lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5

priporoča svojo veliko zalogo

oblek, ulstrov, raglanov, zimskih sukenj, kakor tudi kratkih sako (mikado) z razno kožno podlago za gospode.

Velika izbira kostumov, dolgih double plaščev, kožuhovinastih jopic in paletotov, kril in bluz za dame. Vse v najmodernejšem kroju in barvi.

Solidna postrežba.

Priznana nizke cene.

Kupujte „JUTRO“.

Izvod samo 6 vinarjev.

Pulte od 65 K naprej.

Zastopstvo in zaloga

pisarniških oprav

znamka „Jerry“.

THE REX CO.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.

Ogled prost.

Ceniki zastoj in franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najrazumnostnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vse čisti dobiček se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je izplačalo K 2.495.719.—

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fond K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.858.860-58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje pred požarnimi škodami po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal in okenskih plošč.

Škode cenjuje takoj in najkrajše. Uživa najboljši slovenski, koder polije.

Dovoljuje iz štetega dobička izdatno podporo v narodne in občinske namene.

Učiteljska tiskarna, Franciškanska ulica št. 8.

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarske in litografske stroške spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Lastno založništvo.

Muzikalije.

Telefonska številka 118.

Najmodernejše črke.

Litografija.

Postalo bančništev. 78.307.

Del. glavica:
K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Promese za bliznja zvebanja:

Promesa ogr. prem. srečke, cela à K 16.—, polovica à K 9.—.

Promesa ogr. hipot. srečke a K 5.—

Promesa zem. srečke I. izd. a K 8.—

Zvebanje dne 15. novembra t. l.

Zvebanje dne 15. novembra t. l.

Zvebanje dne 16. novembra t. l.

Glavni dobiček K 240.000.—.

Glavni dobiček K 40.000.—.

Glavni dobiček K 90.000.—.

Promese za 1 celo ogr. prem., 1 zem. in 1 ogr. hipot. skupaj samo K 25.—.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 $\frac{1}{2}$ %